XVI. évfolyam. Székelyudvarhely, 1913. február 9. 6. szám.

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanitóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Árpád-utcza 3. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyilttér soronkint 50 fillér.

A Kirendeltség.

Székelyudvarhely, feb. 7.

Az emlékünkben már-már elmosódó tusnádi panaszos hangok után lépett életbe ez az intézmény, akkor idegen, ma már nélkülözhetetlen reform eszméivel. Óriási munka és áldozatok árán utat tört a nép lelkéhez s a földmivelő nép, mely kezdetben bár absolut jónak tartotta az intézményt s még is tartózkodó volt, most már tömegével huzódott közelebb s megértette helyzetének tarthatatlanságát.

A tusnádi kongresszus hangjai után az első falusi kulturbáz fundamentumának alapkövéig tengernyi küzdelem és anyagi áldozatot emésztett fel a megcsontosodott konzervativizmus. Sokan itéltek, hivatottak és hivatlanok a kirendeltség erőfeszitésén. Pálczát törtek a szétszórt anyagi segélyek mértéke felett, anélkül, hogy megláttá volna a valóságos kulturküzdelem mélységét s a küzdelem czélját: a népet felismerésre birni.

Ezért telt el annyi idő, s fajunk szerencsés természetének tudható be, hogy midőn felismerte az érte alkotott intézmény hasznos voltát — ha későn is — most már ezen állami szervezet egy oly nélkülözhetetlen intézményünk lett, ami nélkül közgazdasági életünk fejlődése el sem képzelhető. A megismerés és felébredt bizalom folytán indult meg az alkotó munka, annyi küzdelemteljes évnek immár szemünk előtt érlelődő gyümölcse, mely napról-napra mélyebben ereszti eköjét a nép élet mezejébe s hoz olyan eredményeket, minőket csak 6—7 év előtt álmodni se mertünk.

Mert ki gondolta volna a kezdet kezdetén, hogy végig futva a vármegye községei között, az 1913-ik évben már egy kiforrott és szervezett gazdatársadalommal találkozunk és monumentális kulturházak hirdetik a székely nép átformálódó életét. Elernyedt s csüggedő földmivesek helyett ma már önbizalmában erősebb lelkületü emberek hasogatják a párolgó mezőt s a mesterséges talajjavitó anyagokat szórják a zsenge buzavetés alá s már ismerik a káli, szuper foszfát stb. fokozó erejét és hatását földre, növényre.

A közigazgatás aktái bizonyitják a legelőjavitási akczió legelső kapavágásának botrányát, midőn csendőr szurony között vonult a nép vissza a bokros s dudvával tele legelőre, hogy tengődő állatai részére eleséget teremtsen, de a nép a szuronnyal is szembe ment, csak ne dolgozzék, mert az állam igy meg ugy elveszi. Hol állunk ettől a szégyenletes helyzettől, most mikor a vármegyének minden valamire való községének minta legelője van — s az állattenyésztés szilárd alapon áll.

Rövid tiz év telt el s a vármegyei közgazdasági élet teljes átalakulás alatt ment át, nem számitván a kultnrátlan, elmaradt falvakat, mint a természetes haladás passziv százalékait.

Megbecsülhetetlen üzleti és gazdasági szellem honosult meg a falvakban. A fejlődött faluknak bankja, boltja, biztositó társulata, békebirósága van a különböző szövetkezetekben s alakulatokban; megtanulta a nép valóságos társadalmi életet élni, önmaga sorsán gondolkozni s a mi a fő, megtanult a XX-ik század tantételét: tömörülésben van az erő.

Nem lehet kicsinyelni a kirendeltség munkáját, amint azt sokan oly könnyelmüen szokták tenni. A nemzeti fenntartás oroszlán része ma a nemzet gerinczre, a földmivelő népre szállott át, gyenge gerincz pedig nem birja a törzset. Maga a mezőgazdaság államiságunk alapja, ha ez nem erős és szilárd, összeomlik, mint a kártyavár a különböző rétegekből álló társadalom.

A legtöbb panasz a munkásközvetités folytán merült fel itt-ott. Ez is csak amiatt, mert nem látták a czél fontosságát. Egy általános arató-sztrájk a nemzet megrendülését hozná maga után, ha annak megtörését nem akadályozza meg a kormány. Emiatt volt a mult évben is szervezve 410 munkásból álló tartalék csapat, melynek fele az alföldi aratási idő alatt itthon a gagy—bordosi megyei utat készitette el a Kirendeltség pénzén a vármegyének, mig a másik fele itthon tartózkodott. Késő ősszel távozott pár hétre 800 főből álló csapat az egyes állami uradalmakba, minek folytán 60.000 K jött a vármegyébe a legszegényebb emberek kezéhez.

Átfutva a kirendeltség 1912. évi munkásságát e vármegye határain belül, látják, hogy a sorozatos haladás eszközei minden gazdasági oldalon egyformán érvényesülnek. Az állattenyésztés alapzata a jó legelők megteremtése, az erdélyi fajta állataink nemesitése a gondosan nevelt apaállatok beszerzése által örvendetes emelkedést mutat. Több mint 100.000 K-t emésztett fel az állattenyésztés fejlesztése, melyhez még ujabban a rétek feljavitása is járul.

A gazdasági növényélet regenerálása a vetőmag kiosztás folytán mind tökéletesebb lesz. Gyümölcstermelésünk egész más képet nyert. Ujabb, gazdaságilag hasznosabb és értékesebb fajta gyümölcseink vannak, melyek terjedtebb telepitése még mindig folyamatban áll. Gazdasági, tej stb. szövetkezeteink virágzó üzemben állanak. Vizszegény községeink praktikus vizvezetékekkel birnak. A kisgazdák, ahol csak tanfolyam rendeztetett, mindannyian háziiparosok s kezd visszajönni az a sokat dicsért mult, mikor minden gazda mesterember is egy személyben. A méhészet fejlődése szintén a Kirendeltség munkájának köszönhető. Legujabban pedig ott van a reformált gazdasági tudósitói szervezet, melynek munkája minden hónapban a Kirendeltségnél fut össze, amelyből aztán minden alkalommal megállapitható, merre hajlik a vármegye mezőgazdaságának mérlege.

A gazdasági élet teljes reformja, a munkának oly intenzitását kivánta, hogy a fizikai erő mellett az állampénztár nagyfoku anyagi áldozata is szükségeltetett, és örvendetes, mindenesetre elismerésre méltó, hogy a mindenkori kirendeltségi vezetők mint a szocziálgazdasági életnek képzett szakemberei megfeszitett erővel s aránylag csekély állami támogatással teremtették azt az állapotot, ami előtt elismerő megemlékezés nélkül elhaladni nem lehet.

A gazdasági kultura az, melyből a fejlődő nemzeti élet gyökere táplálkozik. Virágzó községek a működésben álló társadalmi és közgazdasági intézményekkel oly erős fundamentumát képezik az állami és nemzeti élet haladásának, ami előbb-utóbb a kulturában gazdag országhoz vezet.

A megváltozott kép, az átformálódott mezőgazdasági élet lelki gond és gyöngyöző veriték árán fejlődött ki azzá, ami. S ha óriási része is van a szellemi munkában a községek természetes vezetőinek, elismert tény, hogy a Kirendeltség az, honnan a hóditó és alkotó eszme utjára indul s diadalmasan járja be a vármegyéket, vidéket s tünik fel nyomában a gondolkodni, haladni tudó néppel e haza rész kulturájának fokmérője a belterjes mezőgazdaság, minek kétségtelen jele már előttünk fekszik.

BELFÖLD.

Heltai Ferencz diszpolgár. A homoródi járás községeiben mozgalom indult meg az iránt, hogy az egyes községek fejezzék ki elismerésüket és hálájukat tevékeny, a kerület érdekeit szivén hordó országgyülési képviselőjüknek — *Heltai* Ferencznek. E mozgalomból kifolyólag Bardocz és Erdőfüle község egyhangulag diszpolgárává választotta Heltai Ferencz orsz. képviselőt. Heltai mint képviselő kerülete minden igaz ügyének, minden becsületes, jogos törekvésének, minden megérdemelt boldogulásának előmozditója és támogatója s igy érthető a községek ragaszkodása.

A választójogi javaslat mellett.

Székelyudvarhely, feb. 8.

Udvarhelyvármegye Gazdasági egyesülete imént tartott közgyűléséből *Ugron* Zoltán országgyűlési képviselő javaslatára feliratot intézett *Lukács* László miniszterelnökhöz.

Udvarhelyvármegye Gazdasági egyesületének közgyűlése örömmel vette tudomásul — ugy mond a felirat — hogy a kormány bölcs munkássága lehetővé tette, hogy elavult választási törvényünk ujjal helyettesitődjék és teljes bizalommal vagyunk az iránt, hogy a javaslat ugy a haza érdekeit, mint a haladás követelményeit szem előtt tartotta.

Nem tudjuk elképzelni hazánk haladását és boldogulását másképpen, mint ha a törvényhozás minden tényezője egyaránt, a nép legszélesebb rétegeinek tekintetbe vételével munkálkodik, s ezért helyesnek találjuk, hogy a javaslatot átlengő liberális szellem oly módon jutott érvényre, hogy a választói jogot csekély igyekezettel a hon minden polgára elnyerheti.

Teljesen bizunk a kormány bölcsességében, hogy miután a liberalizmus legmesszébb menő követelményeinek eleget tett az által, hogy tényleg lehetővé teszi mindenkinek, hogy a magyar szent korona tagjai közé jogilag belépjen, ugyanakkor gondoskodni fog, hogy az egyes gazdasági ágak lehető képviseltetésén olyan eltolódások ne történhessenek, melyek ezen még mindig legfőbbép mezőgazdasági államban az agrár érdekeket háttérbe szoritanák, s hogy a választójog ne válhasson oly bomlasztó erőknek forrásává, melyek a magyar szent korona osztatlan egységét, vallási, nyelvi, közművelődési vagy közgazdasági alapon meg bonthatnák.

A történelmi fejlődést szem elől téveszteniünk nem szabad s behunyt szemmel tények mellett nem mehetünk el.

A történelem eseményei az ország keleti részét hosszu időn át önálló állami életre kényszeritették, a mi iskolája volt a politikai képzettségnek, és ez időben Erdélyben ügyeskedéssel sok oly kincset őriztünk is meg, mely nélkül a nemzeti ébredés kora a Királyhágón tul létre nem jöhetett volna.

Önállóságunk megvédelmezése azonban nem állott csak diplomatizálásból, hanem végzetes harczokból is, melyek sok magyar vért és vagyont emésztettek.

A magyarság elnéptelenedése járt ennek nyomában s a népességben előállott hiány pótlására a Havasalföld és Moldova népei menekültek ide a fanoriták embertelen uralma alól, s ezek elözönlötték az üresen maradt területeket. Itten szereztek ezek hazát és nyugalmat és adták érte csekély értékü munkájukat.

A Leopoldi diploma utáni központi hatalom sohasem nézte jó szemmel, ha a magyar erős és nem egy intézkedésével adott tápot oly mozgalmaknak, melyek ujból magyar vér hullását és és magyar vagyon megsemmisülését vonta maga után s a beözönlő románság gyors népesedésével számban két-háromszorosan is tulszárnyalta a küzdelmekben folyton apadó magyarság létszámát.

Igy értük meg a 48-as éveket, melyben azok, kikkel jogokat és vagyont osztottunk meg, ellenünk fordultak.

Azonban sem ez, sem az abszolutizmus katasztrófája nem törte meg Erdély magyarságát és az alkotmány helyreállitása után az erdélyi részek bölcs mérséklete nagyban hozzájárult annak lehetővé tételéhez, hogy az ország 30—40 évig a reális politika terén maradva, a belbéke gyümölcseit élvezve és hihetetlen módon fejlődjék.

Sajnos, mig az erdélyrészi magyarság pazaron bocsátották számolni tudó politikai képzettségüket az egész ország rendelkezésére, méltánylást magunk vajmi keveset élveztünk.

Nagy piaczoktól való előnytelen fekvésünket nem igyekezett az ország a modern kor követelményeinek megfelelőleg paralizálni. Jött a keleti vámháboru s költségeit az erdélyi részekben lakó intelligensebb iparos és gazdaságilag haladottabbakkal fizettették meg a magyarság és a szászság nagy kárára.

Siralmas korszak volt ez. A magyar földnek magyar kézből kicsuszása ekkor vette kezdetét.

Jöttek ugyan ezután jobb, a mezőgazdasági termelést előmozditó évek is, de ezeket már elerőtlenedve, a kötelesség teljesitéstől kimerülve, nem mi, hanem a kisebb igényü, befelé élet élő faj használta ki.

A szegénységben élő magyarság kulturája is megérezte a bajt, ily irányu segitség már csak akkor jött, mikor annak tejfelét a bevándoroltak vették le, kiktől sajnosan tapasztaljuk a hálátlanságot, mert kulturális és gazdasági haladásuk nem barátainkká, de ádázabb és keményebb ellenfeleinkké tették őket.

Kik ilyen viszonyok közt *a választási jognak szélesebb alapra fektetését* követelik, azokat mozgathatja pártérdek vagy boszuérzet, de nem okosság és nemzetük igaz, mindenek feletti szeretete.

E hazarészeknek a magyar szupremáczia alatti megtartásának annyi jogosult aggodalma van, hogy azt a magyarság vagy értelmiség visszaszoritásával sötétbe ugratásának kitenni nem szabad.

A keleti részeknek a központtól való távol fekvése miatt erőteljes képviseletre van szüksége a parlementben.

Az olszórt magyarságot kitenni annak, hogy képviselet nélkül maradjon, nem szabad.

Mindez azt mondatja velünk, hogy a választói jogot szélesebb rétegekre kiterjeszteni, mint a javaslat, nem szabad, sőt bizonyos megszoritást a fentebbi czélok elérésére szivesen látunk s mind ezek mellett is feltétlen szükségesnek tartjuk, hogy a választó kőrletek megállapitása akként történjék, hogy a magyarság többsége lehetőleg minél több kerületben biztositassék.

KÖZIGAZGATÁS.

Monstre küldöttség vasutunk ügyében.

Udvarhely és Csikvármegyék eminens érdekét képezi, hogy a héjjasfalva—székelyudvarhelyi vasut elsőrangusitásával a székelyudvarhely-csikszeredai vasut vonal megépittessék. A 30 év óta megépitett héjjasfalva—székelyudvarhelyi h. é. vasut Székelyudvarhely állomása a vasuti közlekedés szempontjából holtpontot jelent, mert nem lévén folytatása, semmi forgalmat nem bonyolit le helyi forgalmán kivül. Székelyudvarhely e holtpontból csak az esetben volna kimozditható, ha meglévő vonalunk elsőrangusittatik s Csikszeredán át Gyimes felé csatlakozást nyer.

Ezen csatlakozás folytán a Budapest—Adjud (a román kir. vasutak csatlakozó állomása) egyenes összeköttetésbe jutna. Ezen összeköttetés Budapest—Héjjasfalva—Gyimes—Adjud 868 km., mig Budapest—Predeal—Plojesti—Adjud ma 1030 km. Tehát az ország keleti tranzitó forgalma 162 km.-vel rövidebb forgalmat talál, s igy a helyi érdekeken jóval felül emelkedik Udvarhely és Csik vármegyék közönségének kivánsága, aminthogy ezen vonal stratégiai szempontból való rendkivüli jelentőségét az illetekes hadtestparancsnok, de a kereskedelmi és iparkamara, s a székely kongresszusok is elsőrendü országos kérdésnek jelentették ki.

Udvarhelymegye közönsége legutóbb a mult év deczemberében tartott törvényhatósági közgyülésén foglalkozott ezen kérésssel, amikor ugy határozott, miszerint az alkalmas időpont elérkezésekor Csik vármegyével együttesen egy monstre deputáczió kérje a kormánytól a vonal kiépitését. Dr. *Sebesi* János alispán most arról értesiti a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy ezen küldöttség 14-ikén fog tisztelegni a miniszereknél, s a csatlakozásra a következő felhivást bocsátotta ki:

A törvényhatósági bizottság valamennyi tagjának.

A vármegye mult évi deczember havi közgyülésétől kapott megbizásom folytán előkészületeket tettem, hogy Csikmegye közönségével együttesen a Székelyudvarhely—Csikszereda közötti vasutvonal megépitése érdekében kérvényező küldöttséggel járulhassunk az illetékes miniszter urakhoz és ugy a miniszterelnök ur, mint a pénzügyi és kereskedelmi miniszter a két vármegye együttes küldöttsége részére e hó 14-ikére kihallgatást adott.

Nem szükséges méltatnom, hogy milyen óriási fontossága és sokszoros gazdasági előnyössége lenne az emlitett vasuti összeköttetés létesülésének. Ugy a megye, mint általában a Székely vidékek eddigi elzártsága helyett beállhatna az egészséges forgalom, mely minden foglalkozási ágban és társadalmi rétegben csak üdvös hatásokat eredményezne. Ezzel a vármegye közönsége teljesen tisztában is van, s éppen azért már a székely vasutak tervének évtizedekkel előbb való felvetődése óta mindig erős vágya volt, hogy a Csikszereda felé való vasuti összeköttetést elérhesse.

Szükséges tehát, hogy ez a belsőleg annyira erős vágy megfelelő hathatós és erőteljes kifejezéssel nyilvánuljon, mert igy reményünk lehet, hogy az illetékes körök kivánatunknak eleget fognak tenni. Éppen azért Csikvármegye alispánjával egyetértőleg abban állapodtunk meg, hogy a két megye főispánjának és országgyülési képviselőinek bevonásával minél népesebb küldöttséget szervezzünk a megyék közönségéből, s kivánatunk sikeres hangoztatása érdekében ilyen nagyobb küldöttséggel járulunk a miniszter ur elé.

Csikmegye a maga részéről erőteljesen folytatja a szervezés munkálatait, s onnan hatalmas küldöttség is igérkezik. Hasonló arányu megjelenésről kell gondoskodnunk nekünk is, hogy kiváló érdekeltségünket feltüntessük.

Hazafias tisztelettel és bizalommal kérem tehát a bizottsági tag urat, hogy az udvarhelymegyei küldöttségben való részvételre magát elhatározni, s elhatározását velem még e hó 12-éig közölni sziveskedjék. Tájékoztatásul megjegyzem, hogy küldöttségünk Székelyudvarhelyről e hó 13-án délután 2 óra 30 perczkor fog elindulni és ugyanaznap öt órakor fog Segesváron a Budapest felé induló gyorsvonatra átszállani. Csikvármegye küldöttségével 14-én délelőtt 10 órakor fogunk a Pannónia kávéházban találkozni.

Székelyudvarhelyen, 1913. február 6-án.
Dr. *Sebesi* János, alispán.

Az Erdélyrészi kirendeltség a folyó évben a vármegye területén nagy arányokban folytatja tevékenységét. Gazdaköri gépszinek épitésére *H.-keményfalva*, *Parajd*, *Csekefalva*, *Magyarhermány* községek gazdakörei 800 K segélyt nyertek. Minta trágyatelepek létesitésére több szorgalmas kisgazda, gazdaköri tag részére 800 K segély van utalványozva. Községeknek bikatartási segély czimén 6000 K-t osztott ki a kirendeltségi helyi megbizott, melyből a gazdakörök is, melyeket apaállat fentartás terhel, szintén részesedtek. A fiatfalva-alsóboldogfalvi hid épitésére 600 K segélyt nyujtott s ezzel lehetővé tette, hogy a községek közlekedési eszközei jó karba visszaállittassanak. A vármegyei gazdasági egyesületnek gazdasági előadások rendezése czéljára a helyi kirendeltségi megbizott 1000 K segélyt eszközölt ki, minek folytán a bevezetett s eddig szép sikerrel járó előadások rendezése ez évben is biztositva lett. *Alsósófalva*, *Mátisfalva*, *Hom.-szentpál* községek gazdakörei által rendezett háziipari tanfolyam költségeinek fedezetére 920 K-t nyujtott. *Firtosváralja* község vizvezetéke a hegycsuszamlás következtében megrongálódott, minek helyreállitási költségeihez 1000 K. segéllyel járult. A *Korondpálpatakon* alakitott fogy. szövetkezet berendezési költségeire 800 K t utalványozott. Az Udvarhelyvármegyei méhészegyesületnek az 1912. évben felmerült tulkiadásai fedezetére 300 K segélyt adott. A vármegye területén a legsikeresebben működő 33 gazdakör részére az 1913-ik évre a *„Mezőgazdasági Szemle“* cz. gazdasági szaklapot egyenkint 12 K előfizetéssel megrendelte. Az 1913. évben tervbe vett legelőjavitás 37 községben lesz végrehajtva a vármegye területén, mely czélra a helyi megbizott 25,755 K költségfedezetet kért. Tekintettel az inséges helyzetre, a kereskedelmi miniszter felhatalmazta a kirendeltséget, hogy a vármegyei gazdasági egyesületnek és mindazon községi elöljáróságoknak és gazdaköröknek, melyek élelmezés vagy takarmányolás czéljára burgonyát, tengerit, babot szállittatnak, a kedv. dijtételü igazolványt kiszolgáltathassa. Burgonyára a II-ik kivételes dijszabástétel, tengeri és babra a helyi dijszabás e. osztálytétele adományoztatott kedv. szállitás gyanánt. A kedvezményes

díjtételü igazolvány kiadására a vármegye területére *Székelyhidy* Viktor gazdasági felügyelő, kirendeltségi megbizott van feljogositva. Meg emlitjük még, hogy a gazdasági felügyelőség a vármegyei községek részére beszerzendő apaállatok vásárlási költségeire a szokásos kedvezmények nyujtására 40,000 K-ig nyert felhatalmazást az 1913. évre. A kirendeltség segélyezése vármegyénk területén az 1913. évre ezzel nincs kimeritve. Ez csak egy kis töredékét képezi annak a nagy horderejü munkának, melyről lapunk vezető czikkében szólunk s mely hónapról-hónapra ugyszólva ismétlődik s lassan bár, de biztosan alapozza a vármegye gazdasági kulturáját.

HIREK.

Székelyudvarhely, febr. 8.

Közgyülés a városházán. Székelyudvarhely város képviselőtestülete pénteken délután *Gotthárd* János polgármester elnökletével rendkivüli közgyülést tartott. *Elnök* megnyitójában bejelentette a közgyülésnek, hogy a székelyudvarhelyi vasut kiépitésének megsürgetése végett Udvarhely és Csikvármegyék főispánjaik vezetésével 14-ikén nagyobb küldöttség keresi fel a kereskedelemügyi minisztert; felhivta a képviselőtestületet, hogy ezen küldöttséghez mentői nagyobb számban csatlakozzanak. Napirend előtt Dr. *Solymossy* Lajos a Budapest szálló szinházterének tüzveszélyes voltára hivta fel a tanács figyelmét és egy szigoru vizsgálat megejtését proponálta. *Elnök* válaszát, mely szerint a teremre az engedély nincs kiadva, s az eddig ott rendezett mulatságok csak felsőbb engedély folytán tartattak meg, de egyébként is a tervek alapján kiadott épitkezési engedély még nincsen végrehajtva — a közgyülés tudomásul vette. Ugyancsak felszólalt ez ügyben még Dr. *Válentsik* Ferencz, Dr. *Sebesi* János és *Ugron* Ákos, kik szintén a tüzbiztonsági óvóintézkedések foganatositását ajánlották. *Hlatky* Miklós a települési díjak pontos felhajtását javasolta. — Áttérve a napirendre, a tanács javaslatára a közgyülés utasitotta a polgármestert, miszerint a törvényszék épületének a kincstártól leendő átvétele alkalmával fizetendő száézer kor. fedezéséről gondoskodjék, egyben Dr. *Solymossy* Lajos inditványára felirnak az igazságügyminiszterhez, hogy az épület rendbehozatala iránt intézkedjék, mert az napról-napra kétségbeejtőbb állapotban van. A városi vizvezeték létesitése ügyében a közgyülés elfogadta a bizottság javaslatát, mely szerint tekintettel arra, hogy a város a vizvezetéket a csatornázással kapcsolatosan szándékozik megoldani, belügyminiszterium müszaki osztálya a vonatkozó előterv és költségvetés sürgős elkészitésére ujólag felkéressék. A nyilvános vigalmak stb. után fizetendő dijak szabályrendeletét a közgyülés elfogadta. A vendéglők, kávéházak és korcsmák zárórán tul való nyitvatartásának diját éjjel 12 órán tul 2 óráig 3 korban, 12 órán tul reggelig 5 korban megállapitotta. Az Augusztá iskolaszanatoriumnak 10 K adtak. A Tanitók fürdőjére jegyzett 50 részvény árának kifizetése iránt beadott kérést egyhangulag elutasitották. Özv. Kállay Albertné vámellenőr özvegyének *Sebesi* János, Dr. *Solymossy* Lajos inditványára 12 K havi segélyt megszavazták. Kovács Imre adóhivatali szolga nyugdiját, tekintettel buzgó, derék szolgálatára, 560 korban megállapitották. A Székelygazdák azon kérését, hogy vaj és sajt termékeket vámmentesen hozhasson be, elutasitották. Bölcskevy Boldizsár, Dr. Szabó Domokos illetékességét elismerték, ellenben Spányik Sándor ilyen irányu kérését elutasitották. Hozzájárultak a Szejkefürdőn eszközlendő földgáz kutatás elrendelése végett a keresk. miniszterhez intézett kéréshez. A városi bábai állásra közfelkiáltással Horváth Albertnét megválasztották. A katonai laktanya és kórház közt levő kertnek a katonaság részére 250 korban való bérbeadását névszerinti szavazással jóváhagyták. Az iparfejlesztő bizottság által bérelt fűzfatelep bérleti szerződését felbontották. Végül egy pár tisztviselőnek fizetéselőleg iránti kérését teljesitették, mire a közgyülés véget ért.

Mailáth kolocsai érsek. Illetékes forrásból jelentik, hogy gróf *Mailáth* Gusztáv Károly püspököt csakugyan megkinálták a kolocsai érseki székkel s ő azt el fogadta. Utódja minden valószinüség szerint Herczeg *Hohenlohe*, az ő eszméinek letéteményese és intentiójának folytatója lesz.

A székelyudvarhelyi közmüvelődési egyesület folyó hó 6-án Székelyudvarhelyen Dr. *Sebesi* János alispán elnöklésével vál. ülést tartott, melyen a tagok csaknem teljes számban megjelentek és a melynek különös jelentőséget adott, hogy azon *Ugron* János főispán és *Pál* István, az egyesület életrehivója is résztvettek. Az ügyvezető elnök *Hlatky* Miklós lemondása folytán *Gotthárd* János polgármestert választották meg az egyesület ügyvezető elnökének. Elhatározta a választmány, hogy ez év folyamán hat matinét rendez s az előadások tételeinek meghatározására, az előadók felkérésére, szóval a rendezés lebonyolitására *Szabó* Dezsőt, *Tyma* Lajost, Dr. *Paál* Árpádot és *Becsek* Aladárt kérték fel. Az előadások még e hó folyamán megkezdődnek s ezzel a Közmüvelődési Egyesület is megkezdi áldásos működését, mely elé bizalommal és a siker reményével nézünk.

A városi vizvezeték előtervének és költségvetésének ügyében — melyet mult vasárnapi számunkban ismertettünk — teendő további lépések megállapitása végett *Gotthárd* János polgármester az e czélból kiküldött bizottságot f. hó 4-ikére hivta össze. A bizottság abban állapodott meg, hogy a közgyülésnek azt a javaslatot teszi, miszerint a belügyminiszterium müszaki osztályától a csatornázási terveket is sürgesse ki, s a kettőre: vizvezetékre és csatornázásra együttesen irja ki a pályázatot. A bizottság egyébiránt megállapitotta, hogy az előterveken minden egyéb részletkérdéstől eltekintve is, annyi módositást fog tenni, hogy a vizvezetéket a tervezett 10 ezer ember helyet 15 ezer lélekszámra felemeli s a napi vizszükségletet 100 liter helyett 120 literben fogja a pályázat kiirásakor megállapitani. A bizottság ilyen irányu javaslatát az e héten tartott közgyülés határozatra is emelte.

Megbizatás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kilyéni* Endre hosszufalusi állami polgári iskolai igazgatót a háromszéki-, *udvarhelyi*-, csiki-, nagykükülli-, hunyad-, szeben-, fogarasi és brassómegyei összes polgári és felső népiskolák látogatásával bizta meg az 1913. évi február hó 1-től 1914—15. tanév végéig terjedő időre.

A székelymagyarósiak a főispánnál. Kedden folyó hó 4-én fogadta *Ugron* János főispán a Szekelymagyarós község nevében nála megjelent tisztelgő küldöttséget, mely iskolaépületi segélykérését terjesztette elő, esetleg a község szegénységére hivatkozva az iskola államositását is kérte. Egyben arra is ürügyül szolgált ez az ügy, hogy az uj főispán iránt és az általa képviselt szellem iránti bizalmukat kifejezzék. Megható volt látni azt a ragaszkodást, a mely az egyszerü székely emberek lelkéből a főispán felé szállt, amikor a szónokuk szavaira válaszolva lelke a multba repült vissza, a mikor az Ő szem ott állott a *Leső* hegyen, az agyagfalvi rét környékének legmagasabb pontján. Hangsulyozta, hogy ma nem kell, hogy ily magasról kémleljük a ránk törő vészt, meglátjuk közelről is a magunk közt duló pártviszályban és más sok bajban. Érzi, hogy ő is egy ilyen őrszem, az ő tekintete nemcsak a vármegye pár községén, de egész vármegyéjén rajta van sőt azon tulra is kell ellátnia és hiven fogja őrizni, mig a legfőbb őr őt onnan el nem szólitja. Akkor félre áll és leutazik szülő falujába birtokára. Addig igéri — ennek a kis községnek s az egész vármegyének, a mint azt már abban a hivatkozott programmbeszédben is megtette, melyből *„az önök tiszteletese“* — ugymond, ma a textusát fölvette, hogy mellette hiven kitart. Igen, az volt a jelszavam: *„egyetértés, komoly munka“*. És az lesz az én igazam, hogy mindenekre egyaránt alkalmazom . . . Szavai mély benyomást tettek a jelenlevőkre, a kikkel még egy kis ideig kedélyesen és igen szivesen elbeszélgetett s ezzel a tisztelgés véget ért. A küldöttséget *Séra* Kálmán főreáliskolai tanár és *Rozsondai* István tanitó vezették.

Hushagyókeddet, a farsang utolsó napját a Korcsolyolyázó fiatalság kedélyes estélylyel ülte még. A Hungária-étteremben vidém társaság jött össze, mely hangos jókedvvel kivilágos reggelig elmulatott. Kora estétől késő reggelig szólt a nóta, ropták a tánczot s nagy vigságtól voltak hangosak a termek falai. Nem nagy számu közönség adott találkozót az estélyen, de a kik ott voltak méltóképpen fejezték be a farsangot, melyre kedélytelelen emberek már-már azt is ráfogták, hogy mulatságra nem alkalmas. Ez estély alaposan ráczáfolt ezekre a szomoru véleményekre, s bebizonyitotta, hogy csak kedély és szív kell, — ami bizonyára az istenek legnagyobb adománya, — s a kedélyes jóizü mulatság elmaradhatatlan. A korcsolyázó ifjak nagy mértékben meg vannak elégedve a szép sikerrel, amelyet a téli ködből álmosan kibontakozó nap méltóan koronázott meg.

A Népnevelési Egyesület vál. ülése. Az udvarhelyvármegyei Nepnevelési Egyesület f. hó 5-én Székelyudvarhelyen vál. ülést tartott. Az ülésen *Chalupka* Rezső kir. s. tanfelügyelő, a Br. Eötvös József emlékünnepély rendezésére kiküldött bizottság elnöke terjesztette elő a bizottság működésének eredményét s az emlékünnepély elkészitett teljes programmját. Előterjesztéseit és javaslatait a vál. egyhangulag és köszönettel vette tudomásul s a bizottságot további működésre is felkérte. A folyó hó 22-ikén tartandó nagyszabásu emlékünnepély müsorát lapunk más helyén közöljük. Tudomásul vették továbbá az egyesületi titkár előterjesztéseit az egyesületi ügymenetre vonatkozólag s a szombatfalvi czigány analfabéta tanfolyam növendékeinek ruhával való jutalmazására *Gál* Mihály tanfolyamvezető tanitó kérése folytán 20 kor. megszavaztak.

A vigalmak, előadások stb. dijai. Székelyudvarhely város képviselőtestülete pénteken tartott közgyülésében tárgyalta és állapitotta meg a nyilvános vigalmak, mutatványok és előadások engedélyére, valamint az engedélyek után fizetendő dijakról alkotott szabályrendeletet. Ezszerint minden előadás, mutatvány, vigalomra a városi tanács a rendőrkapitányság meghallgatása mellett adja meg az engedélyt és állapitja meg ezen engedély feltételeit. A szabályrendelet alapján kiszolgáltatandó engedélyek után a városi szegény alap javára a következő dijak szedetnek: 1. Jótékonyczélra rendezett mindennemü vigalom, mutatvány vagy előadás után 2 korona. 2. Éjfélen tul tartó zenélést megengedő rendőrkapitányiási engedély után 5 korona. 3 Tánczvigalom, hagverseny, zene vagy dalestély stb. után, ha a legmagasabb belépti dij: a) személyenként 20 fillért meg nem halad, vagy belépti dij nélkül rendeztetik 5 korona; b) személyenként 20 fillérnél nagyobb, de 40 fillért meg nem halad 6 korona; c) személyenként 40 fillért meghalad s 1 koronánál nem nagyobb 8 korona; d) személyenként 1 koronát meghalad s 2 koronánál nem nagyobb 10 korona; e) személyenként 2 koronát meghalad s 4 koronánál nem nagyobb 15 korona; f) személyenként 4 koronát meghalad 20 korona. 4. Mülovardák- és állatseregleteknél, melyekben mutatványok és előadások tartatnak, előadásonként, ha a legmagasabb belépti dij: a) személyenként 1 koronát meg nem halad 10 korona; b) személyenként 1 koronát meghalad, 2 koronáig 15 korona; c) személyenként 2 koronát meghalad 20 korona. 5. Gép- és bábszinházak, panorámák és állatseregletek után naponként 5 korona. 6. Tüzijáték után 6 korona 7. Népénekes-, varieté- és cabaret-előadásoknál minden előadás után, ha a legmagasabb belépti dij: a) személyenként 1 koronát meg nem halad, vagy belépti dij nélkül tárczázás mellett rendeztetik 10 korona; b) személyenként 1 koronát meghalad, de 2 koronánál nem nagyobb 15 korona; c) személyenként 2 koronát meghalad 20 korona. 8. Kiállitás és egyéb látványosságok után naponkint 4 korona. 9. Hajóbinták után naponkint 2 korona. 10. Vásári mutatványok után az egész vásár tartamára 10 korona. 11. Mozgófényképvállalatoknál naponként, ha a legmagasabb belépti dij személyenként: a) 40 fillért meg nem halad 6 korona; b) 40 fillért meghalad 1 koronáig 15 korona; c) 1 koronát meghalad 25 korona; helybeli állandó jellegü mozi ennek felét fizeti. 12. Belépti dij mellett rendezett tudományos s irodalmi felolvasások után 5 korona. Helybeli egyletek és társulatok által belépti dij mellett rendezett hang-

versenyek, táncczvigalmak és felolvasások után a most megállapitott dijak felerésze fizetendő. A városi tanácz különös méltánylást érdemlő körülmények fenforgása esetén ezen dijakat mérsékelheti.

A szabad liceum mult vasárnapi előadását Dr. *Dobos* Ferencz róm. kath. főgimn. tanár tartotta szép számu közönség előtt. Igen érdekesen fejtegette Európa és Amerika lakóinak népszokásait, iparát és mezőgazdaságát. A tetszéssel fogadott tanuláges előadás után Bardocz József szabó iparos ifju szavalta Vörösmarty „Vén czigány" költeményét. Az előadó tanárnak és szavaló iparos ifjunak *Fischer* Ferencz liczeumi bizottsági tag mondott köszönetet. Mai nap, a szokásos helyen és időben Dr. *Pacl* Árpád vm. főjegyző tart előadást. A liczeum mai sorozatát özv. Mihálovits Béláné fűszerozi dalaival. A bizottság kéri az iparos és ipari munkás polgárokat, szivesked jenek az előadásokon minél nagyobb számban megjelenni.

Az Udvarhelymegyei takarékpénztár 31-ik évi rendes közgyülését ma vasárnap, délelőtt 9 órakor tartja hivatalos helyiségében.

A reform. kollegium ifjusága diákbálját a mult szombaton tartotta meg a Budapest-szálló termeiben. A rendezőség, élén *Sebess* József tanárral és *Csanády* György ifjusági elnökkel, figyelmes tevékenységet fejtett ki s a bál régi hirnevéhez méltán szép erkölcsi és anyagi sikerrel járt s a legjobb hangulatban reggelig tartott.

Eltünő városi specziálitások. A moder fejlődés utjából egyenként tünnek el azok a városi középületek, melyeknek összesége adta meg sok emberöltön keresztül a város karakterét. Az uj róm. kath. főgimnázium felépitésével eltünt a földről a jézsuita atyák által épitett gimnázium, s a hires feljáró. A Kőkereszttér rendezésével oda lett az a speczialitás, a hol három meter szélességben bonyolitották le a város főforgalmát, s a tegnapi napon pedig ujra kikezdott a csákány egy évszázados épületet, a szijgyártók szinjét. A református templom megyeház előtti térre eső oldalábau éktelenkedett ez az alacsony földszintes, düledező vityilló, melyet a polgármester a timár ipartársulattól a mult év végén 1500 koronával megvásárolt, s aztán tegnap hozzá is kezdtek elhordásához. Ma a szijgyártók szinhelyisége megy el, holnap, vagy közelebbről már a timárok emeletes piaczi háza lesz átadva az emlékezetnek, minthogy ki van mondva a halál a csizmadia szinre, s a régi városházára is. Szóval, lassanlassan mégis csak elváslanak czek az egykor módról tanuságot tevő, s ma már a város fejlődését, rendezését gátoló épületek, hogy helyüket átadják a modern irányban való fejlődésnek.

A Székely dalegylet a mult vasárnap sikerült hangversenyt tartott, melyen dalosaink ujra bebizonyitották, hogy mindenképpen érdemesek a közönség őszinte megbecsülésére. A terjedelmes szép program, a nemes igyekezet, melyet a rendezés és a müsor számai érdekében kifejtettek, a látható haladás voltak azok a tényezők, melyek a sikert, a közönség osztatlan tetszését kiérdemelték és biztositották jövőre is a moleg szimpátiát. A müsort Erkel Elvennélek . . darabjával vezette be a Dalegylet. A széles kompo zicziója darabot teljes öszhanggal, nagy hatással adták elő. Ezután *Saja* Antal koll. zenetanár Gaál F. III. Magyar rapsodiát adta elő. Nagy sikere volt meglepő technikai készségével, melyet a szolidság és izlés karakterizálnak és amelylyel egyben kiváló zenei talentumról tett bizonyságot. Az emelvényre a nagy tetszés-zaj elültével *Hermann* Eliz és *Bodrogi* Baláze léptek, kiknek csinos énekduettjét *Schaffentné* Baku Katalin kiséria zongorán. Ezután a Dalegylet Lányi E. Sürü sötét éjszakában czimü népdalegyvelegével gyujtotta lelkesedésre a közönséget. *Gyertyánosy* Etus Baka Baitz Irma Bucsuzás czimü dalát énekelte kellemesen szélesen csengő hanggal. A zongora kiséretet *Saja* Antal látta el. Ezt egy vonós négyes követte, melyet *Dessy* Lajos, *Dobó* Zoltán, *Pacl* Sándor és egy főreálisk. tanuló adtak elő tömör és egységes hatással. A müsor utolsó számaként a Dalegylet Hoppe Rezső: Daloljátók cz. darabját énekelte nagy tetszést váltva ki. Müsor után táncz következett, mely jóformán reggelig eltartott.

A régi tizkoronás bankók halála. Az Osztrák-Magyar Bank közhirré teszi, hogy az 1900-ban kibocsátott tizkoronás papirpénzt e hó végéig teljesen bevonja s igy azt csak február 28-ig fogadják el fizetési eszköz gyanánt. Márczius elsejével megszünik ennek a kék bankónak értéke.

Eötvös ünnepély. Az Udvarhelymegyei Népnevelési egyesület Székelyudvarhely r. t. város tanácsának részvételével vásárosnaményi Báró *Eötvös* József volt vallás- és közokt. m. kir. miniszter, Székelyudvarhely r. t. város diszpolgárának halála évfordulója alkalmából február hó 22 ikén délután 5 órától kezdődőleg a vármegye székházának diszteremben ábránfalvi *Ugron* János főispán, az Udvarhelymegyei Népnevelési Egyesület alapitó tagjának védnöksége és *Hlatky* Miklós és *Chalupka* Rozsó elnökletével ünnepélyes rendkivüli közgyülést tart a következő sorrenddel: 1. Rapszodikus nyitány. Saja Antaltól. Játsza a székelyudvarhelyi középiskolák egyesitett zenekara, *Saja* Antal ref. koll. zenetanár vezetése alatt. 2. A rendkivüli közgyülést megnyitja *Hlatky* Miklós, ny. áll. főreáliskolai tanár, az Udvarhelyvármegyei Népnevelési Egyesület elnöke. 3. Báró Eötvös József és a Demokráczia. Értekezik *Molnár* Vilmos patakfalvi közs. el. isk. tanitó, a Népnev. Egyesület tagja. 4. Csokonai dalok. Énekli a székelyudvarhelyi ref. kollégium ifjusági énekkara *Saja* Antal ref. koll. zenetanár vezetése alatt. 5. Eötvös József báró emlékezete. Minke Bélától. Szavalja *Szabó* Mózes rugonfalvi ref el. isk. tanitó, a Népnev. Egyesület tagja. 6. Daloljatok. Hoppe Rezsőtől. Énekli a Székely Dalegylet *Horváth* József karnagy vezetése alatt. 7. Emlékbeszéd Báró Eötvös Józsefről. Tartja *Biró* István, székelyudvarhelyi áll. főreáliskolai tanár, Népnev. Egyesület tagja. 8. Szomoru mult. (Magyar ábránd). Játsza a székelyudvarhelyi kézépiskolák egyesitett zenekara *Saja* Antal ref. koll. zenetanár vezetése alatt. 9. Vár és kunyhó. Báró Eötvös Józseftől. Szavalja Dr. *Burnáz* Imréné urnő. 10 A rendkivüli közgyülést bezárja *Hlatky* Miklós, ny. áll. áll. főreáliskolai tanár, az Udvarhelyvármegyei Népnevelési Egyesület elnöke. 11. Hymnusz. Énekli a Székelyudvarhelyi Székely Dalegylet *Horváth* József karnagy vezetése alatt. — A belépés ingyenes, öcséntes adományokat az ünnepély rendezési költségeinek fedezésére köszönettel fogad az Udv. Népnevelési Egyesület.

Feministák Székelyudvarhelyen. A Feministák egyesülete, mint lapunknak irják, a nők választójogának kérdéséről még e hó folyamán előadást szándékozik rendezni Székelyudvarhelyen. Az előadást *Schwimmer* Róza vagy *Glücklich* Vilma, ismert fővárosi szónokok tartanák.

Halálozás. Etédi *Gagyi* Lajosné *Szabó* Julianna életének 65-ik, boldog házasságának 40 ik évében f. hó 3-ikán elhunyt. A megboldogultat férje Gagyi Lajos birtokos és fia Gagyi Dénes és számos rokon gyászolja.

— Özv. *Csoma* Sándorné sz. *Fülei* Sz. Zsuzsánna folyó hó 4 ikén életének 83-ik, özvegységének 9 ik évében elhunyt. Halálával kiterjedt rokonságot boritott gyászba.

— Id. *Csép* Lajos életének 76-ik évében f. hó 5 ikén jobblétre szenderült A megboldogultban özv. *Soó* Károlyné szül. *Csép* Borbála testvérét gyászolja.

— Özv. id. *Hussár* Mihályné sz. *Nagy-Vereghy* Ilona életének 59-ik évében f. hó 6-ikán elhunyt. Halálát gyermekei és számos rokon és unoka gyászolja.

— *Gyárfás* Sámuel máv. előljáró f. hó 6-ikán életének 41-ik, boldog házasságának 15-ik évében elhunyt. Halálával nejét szül. *Török* Emmát, gyermekeit és számos rokont boritott gyászba.

Parajdi mükedvelők ma vasárnap *Jeszenszky* Paulovits György rendezésével *Molnár* Ferencz *A farkas* czimü vigjátékot adják elő. A mükedvelők a mult héten „A becstelen" szinmüvet adták elő szép sikerrel, most pediglen Nagy Endre „A miniszterelnök" czimü vigjátékára készülnek.

Nőegyleti közgyülés. A Jótékony nőegy let rendes közgyülését folyó 23 ikán, vasárnap, tartja meg

Veszedelmes rodlizás. A mult vasárnap egy társaság a Homoródfürdőre vezető czekendi utra rándult ki rodlizni. Ismételten minden akadály nélkül ereszkedtek le a jól kivert, bár nyenge esésü uton, ám a mulatságot egyszerre igen szomoru epizód zavarta meg. Az egyik rodli, melyet Dr. *Hinléder* Fels Ákos m. t. tiszti főügyész kormányzott, valamelyes jégdarabtól egy kis falcsot kapott s az út mentén álló kerékvettetőnek futott. Hinléder doktor, látva azt, hogy a rodli gyenge sebességgel megy az oszlopnak, minden előzetes fékezést fölöslegesnek tartott, s a rodli megállitását teljesen arra a pillanatra hagyta, amikor a lábával majd eléri az oszlopot. Ez a következő pillanatban be is következett, de sajnos, olyan szerencsétlenül, hogy a jobb lába bokában kificzamodott és eltörött. Sulyos sérülésével azonnal beszálitották, s már lába gipszbe téve várja a gyógyulást, ami hamarosan be is fog következni.

Az Oláhfalvi takarékpénztár 21-ik évi közgyülését f. hó 15-ikén tartja meg Szentegyházasfaluban. Az ezelőtt 21 évvel 20 ezer koronával alakult takarékpénztár 51436 K. 79 f. tartalékalappal és 7047 K. 45 f. külön tartalékalappal bir és 1912. évi nyereménye 14177 K. 45 f. Betéti állománya 352492 K. 08 f., váltótárcza állománya 463460 K. 85 f. Az életerős jól szervezett pénztár a legszebb reményekkel megy a következő üzleti évnek.

A székelyudvarhelyi „Tisztviselői kör" folyó hó 1-én tartotta meg 13 ik évi rendes közgyülését, melyet *Embery* Árpád a körnek örökös elnöke nyitott meg szép beszéddel. *Sándor* Endre titkár jelentése után *Jancsó* János a pénztár-, *Lőrinczi* Béla a könyvtár- és *Máthé* Lajos pedig a leltárvizsgáló bizotttság nevében tették meg jelentéseiket, melyek után elnök a tisztviselői kar lemondását jelentette be. Következett a tisztviselői karnak 1913. évre való választása; a volt régi tiszviselők közül alelnököknek: Dósa Aladárt és Gyerkes Mihályt, jogtanácsosnak: Dr. Mezey Pál. pénztárnoknak: Tarczali Árpádot, ellenőrnek Kábdebó Józsefet, jegyzőnek: Sprencz Rezsőt, gazdának: Szibián Györgyöt, könyvtárosnak: Blájer Balázst ujból egyhangulag, az eltávozó titkár helyére Dr. Olasz Pétert és 2-ik gazdának Baczó Sándort mint ujtisztviselőket szintén egyhangulag megválasztotta. Ezek után a közgyülés a körnek három kiváló tagját tüntette ki szeretete és nagyrabecsülésével, ugyanis Dr. *Pacl* Árpád vármegyei főjegyzőt és uzoni *Kovácz* János kir. pü. számtanácsost tiszteletbeli elnököknek és Dr. *Kassay* F. István ügyvédet pedig tiszteletbeli jogtanácsosnak választotta meg. Következett 30 választmányi tagnak megválasztása és pedig: Biró János, Dr. Császár Karoly, Csillag József, Dr. Daróczy József, Dekán Sámuel, Farkas Endre, Dr. Finkér Béla, B. Gábos Dénes, Dr. György Gábor, Halbich Jakab, Horváth József, Jancsó János. Janó Ferencz, Dr. Kassay F. István, Kállay Sándor, Kertész Albert, Kibédi Zsigmond, Kirner Géza, Kóbori Ferencz, Lakatos Tivadar, László Albert, Mazinger László, Máthé Lajos, Nagy Ferencz, Nagy János, Ifj. Nagy Pál, Pillich Lajos, Schwarcz Mihály és Wagner Henrik lettek egyhangulag megválasztva. Végül 4 tagot törültek, mire a közgyülés tagjai a meghivott vendégekkel társas vacsorával egybekötött serleg felavató ünnepélyre a Ferenczy Károly vendéglőjébe vonultak, hol *Embery* Árpad elnök a tisztviselők helyzetére vonatkozó szép és hatásos beszéd kiséretében a kör mostan beszerzett értékes serlegét felavatta, mely beszédet a közgyülés határozata szerint jegyzőkönyvileg is megörökitettek. A kedélyes társaság a hajnali órákban oszlott szét azon elhatározással, hogy ezután minden negyedévben társas vacsorát rendez.

Diákbajnokság. Az udvarhelyi diákok közös megegyezésének eredménye képen megalakult az „Udvarhelyi Középiskolai Bajnokság" amelynek az athletika s főleg a football propagálása a czélja. Reméljük, hogy a diákbajnokságért folyó tavaszi football mérkőzések teljesen meghóditják a sportnak a székelyudvarhelyi fiatalságot és állandó szórakozást nyujtanak a jövőre nézve a közönségnek is. Egyelőre az ifjuság csak a footballt üzi, amely sport részére bajnokság is iratott ki. A győztes a főreáliskola, főgimnázium, kollegium és agyagipari szakiskola csapatai közül kerül ki, aszerint hogy melyik csapatnak lesz több győzelme.

A győztes csapatot a Bajnokság intéző bizottsága 11 bársony sapkával tünteti ki, amely a város szinét fogja viselni.

Nem lesznek hadgyakorlatok. Egy bécsi hir szerint az idén nem lesznek nagy hadgyakorlatok, mert a külpolitikai bonyodalmak miatt amugyis be vannak hiva a tartalékosok és a tábori szolgálat van olyan instruktiv, mint a manőver. De tekintettel kell lennie a hadvezetőségnek arra a szempontra is, hogy a katonai intézkedések nagy anyagi áldozatokkal jártak, a melyeket nem lehet még jobban növelni nagy hadgyakorlatokkal. Fontos szempont volt a hadgyakorlatok elmaradására az is, hogy a tartalékosok tömeges behivása családjaikra is nyomasztóan hatott. Eddig még egyáltalán nem tettek előkészületeket az idei manővrekre, pedig ilyenkor már az előkészületek legnagyobb része meg szokott történni.

A Kereskedők Otthona február 4-ikén, hushagyókedden, saját helyiségében igen sikerült műsoros estélyt rendezett, a következő műsorral: Nyitányt adott elő a zenekar. Szabadelőadást tartott Dr. *Olasz* Péter. Czimbalmon játszott *Ádám* Ida. Dialógot adtak elő *Szabó* Margit és Iluska. Énekelt *Rozsonday* Viktor tanár. Végül melódrámát adott elő *Málviánszki* Piroska. Müsor után táncz következett.

Az albizottságok. Ugy mondják, hogy a közgyülés mikor valamely neki nem tetsző tárgyat rövidesen el akar intézni, akkor azt egyszerüen egy albizottság elé utalja, a mely bizottságnak azután gondja van rá, hogy a napirendről levett tárgy a lehetőség szerint hamarosan vissza nekerüljön a plenum elé. Sajnos, a bizottságok ezen kronikus betegsége Székelyudvarhely város képviselőtestületénél is észlelhető. Ugyanis a tanácsnak állandó panasz tárgyát képezi, hogy az egyes közügyekben delegált bizottságok kétháromszori hivásra is alig hogy összejönnek, s igen gyakori az eset, hogy a kitüzött, összehivott s a tanácsi tagok által várt bizottsági ülések a tagok teljes elmaradása következtében nem tarthatók meg, amiből a köz igen sokszor hátrányt szenved. Ezen a mindenesetre tarthatatlan állapoton segiteni kell. Szükséges az, hogy a képviselőtestület tagjai megértsék, hogy amikor megbizatást vállalnak, az nemcsak a megnyilvánult bizalmat jelenti, hanem ennek ellenértékét, egy kevés munkát is. Ha ez a köztudatba átmegy, talán nehezebben fog az albizottságok összeállitása menni, de az összeállitott albizottságok aztán eredményesebb munkát is fognak végezni. Erre pedig valóban szükség van.

A küsmődi ifjusági egylet folyó hó 15-ikén a református iskola nagytermében, a rendező tanitó által megállapitandó jótékonyczélra tánczczal egybekötött szini előadást rendez, mely alkalommal Moliere „Botcsinálta doktor" czimü vigjátéka kerül szinre. Az estély 7 órakor kezdődik.

Egy kis statisztika. Székelyudvarhely városon 300 egyénnél összeirtak 335 drb ebet, melyek közül vadászeb 36, egerésző 91, házőrző 204, pásztor 4. Az összeirt ebek után 658 korona adó folyt be. — Január hó folyamán elhullott 2 drb ló, 1 tehén, 1 sertés. — Kanyaróban megbetegedett 3 egyén, roncsoló toroklobban 2, szamárhurutban 3 egyén. — Január hó folyamán bejelentettek 151 cselédet. Kiadatott 33 fegyvertartási engedély.

A Zetelaki takarékpénztár, mely 1911. év végén alakult, most teszi közzé első mérlegét. Mérlegszámlájának adatai a következő: Vagyon: Készpénzkészlet a pénztárban 1796 K. 23 f, váltótárcza 132200 K, jelzálogkölcsönök 9830 K. 50 f, felszerelés és berendezés 1080 K. 28 f, leirás 80·28, 1000 K., összesen 144826 K. 73 f. Teher: részvénytőke: 1200 drb á 50·— K. részvény 60000 K., betétek és tőkésitett kamatai 77056 K. 09 f, Hitelezők 225 K. 68 f. átmeneti tételek: előre be vett váltókamatok 1917 K. 24 f, előre be vett jelz. kölcs. kamatok 127 K. 57 f, tiszta nyereség 1912. évben 5500 K. 15 f, összesen 144826 K. 73 f. A takarékpénztár közgyülését ma délután 4 órakor tartja Zetelakán.

Házassági 3 parancs. A Polgári önképző és segélyző egylet mükedvelői február hó 16-án a Budapest-szálló szinháztermében, *Fischer* Ferencz rendezésével Szigligeti énekes vigjátékát, a „Házassági 3 parancs"-ot adják elő. A darab ban szerepelnek: Hermann Eliz, Jakabos Róza, Malviánszky Piroska, Papp Margit, Bakó Margit, Ferenczy István, Székely Jenő, Kónya Kálmán, Bodrogi Balázs, vagyis igen jól összeválasztott mükedvelő gárda gyakorlott rendezővel az élén tanulja a darabot s igy biztos kilátás van egy jól sikerült estélyre. A szinlapokat a napokban hordják szét, s jegyek Székely Dénesnél jegyezhetők elő. A szinielőadást tánczestély követi.

Elgázolták a lovak. Most a napokban *Tódor* Ignácz 72 éves napszámos árvátfalvi lakos haza felé igyekezett Már a katonai kórház tájékán járt, amikor Jani János bérkocsis illuminált állapotban kocsijával az öreg embert elüttette. Az öreg a lovak közé esett és sulyos sérüléseivel a közkórházba szállitották, mig a bérkocsis ellen a vizsgálatot megindították.

Elszámolás. A következő sorok közlésére kérettünk föl: F hó 2 án a Dalegylet hangversenyén felülfizettek: Ugron János, Dr. Paál Árpád, Dr. Sebesi János, Dr. Válentsik Ferencz 20—20 K. Simó Mátyás 10 K Gotthárd János 8 K, Pál István, Dr. Szöllősi Ödön, Dr. Szabó József, Becsek Aladár, Gönczi Lajos 5—5 K. Dr. Daróczy József 4 K. Homolay Lajos. Dr. Solymossy Lajos, Dr. Sándor Endre. Dániel Dénes, Paál Sándor, Dekán Samu, Dr. Nagy Lajos. Daniel János 3—3 K. Koncz András. Persián Janos, Tamásy Hugó, Márk Albert, Csató Imre 2—2 K Dr. Ráczkövy Samu, Bartók István, Schaffent Frigyes. Rudnyák Péter, Csiki József. Hajdu Ernő, Szabó Endre, Emrich Vilmos, Kiss István. Ozsváth János 1—1 K. László János, Rusliczia János. Balázs András, Herczeg Lajos, Schtarch Sándor 50—50 fill. Tárczy Béla 5 K. Ez uton is fogadják a Székely Dalegylet hálás köszönetét.

x **Lappok az állatkertben.** Az állatkert legujabb vendégeiről, a lappokról, akik gyorslábu iramszarvasaikkal és könnyü szánkóikkal a messze északról látogattak el hozzánk, érdekes czikket irt Lendl Adolf. Az Én Ujságom legujabb számában Az eleven, tarka gyermekifjusági lap közli Dánielné-Lengyel Laura szép történelmi regényét, Móra Ferencz elbeszélését, Sz Szigeti Vilmos tréfáját. Iródeák czikkét a miliárdos Carnegieról, Pósa Lajos és Kun Barna csengő versét, további Tányértalpu komának a hires neves Naczkó család jókedvü ivadékának kacagtató uj regényét Egész bokrétára való olvasmánnyal kopogtat be hétről hétre az Én Ujságom a gyermekszobákba, de azonkivül még gyönyörü ajándékkönyvvel is kedveskedik olvasóinak, amennyiben mindenki aki előfizet Pósa Lajos kitünő gyermekifjusági lapjára ingyen kapja Cooper világhirü ifjusági regényét, a „Vadölő"-t. Az Én Ujságom előfizetési ára félévre 5 korona. Kiadóhivatala Budapest, VI., Andrássy-ut 16

x A „Vasárnapi Ujság" február 9-iki száma nagy sorozatban mutatja be gróf Pálffy János képtárát, mely most került a Szépművészeti Muzeumba A becses gyüjteményt Téroy Gábor czikke ismerteti. A többi képek Lengyel Menybért Róza néni cz. vigjátékát, Rajner főherczeg temetését az állatkerti lappokat, hires tánczosnők arczképeit, a stockholmi olimpiád téli sportjait, a birói talár pályanyertes rajzait, stb. mutatják be. Szépirodalmi olvasmányok: Krudy Gyula regénye, Szép Ernő és Ambrus Balázs versei, Barta Lajos novellája, egy érdekes franczia regény, Schöpflin Aladár szinházi czikke, stb. Egyéb közlemények: czikk Crispi emlékiratairól, s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakk-játék, stb. — A „Vasárnapi Ujság„ előfizetési ára negyedévre öt K, a „Világkrónika"-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság" kiadóhivatalában Budapest, IV. Egyetem-utcza 4 szám) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap", a legolcsóbb ujság a magyar nép számára. félévre két kor. 40 fillér.

Piaczi árak. Buza 1 mm. fillérben 2437, rozs 2208, zab 2419, tengeri 1860, csibe 100, kacsa 150, liba 250, pulyka 400, marhahus 128, sertéshus 176, szopós malacz 300, szalona 160, zsir 200, tej 28, tüzifa 1 kbm. 750, széna 600, lóhere 700.

—

A Gazdasági Egyesület egy éve.

— Hlatky Miklós titkár jelentése. —

— Két közlemény. —

I.

Hosszu idő óta nem nehezedett oly sulyos esztendő a magyar gazdára, mint a milyen volt az elmult 1912-ik év, melynek csapásai nem szorványosan sujtottak bennünket, de oly tömegesen zudultak reánk, hogy az egyiktől még ki sem lábolhattunk, már védekezni kellett volna a másik ellen, ha ugyan az emberi erő elég lett volna azok elháritására.

Nincs miért hosszabban foglalkoznom e sötét idők keserü emlékeivel, ismeri, érzi ezt minden gazda, következményeiben ki fog ez hatni a jövőre is, a nyomán maradt romok eltakaritására kevés lesz egy két esztendő.

Földjeink az ősszel nagy részben vetetlenül maradtak, ami keveset is vethetett egyik-másikunk, sok áldást nem várhatunk utána, mert a földnek a jó munka megadható nem volt, a tavasziak alá szükséges őszi munkák elmaradtak, ha kedvező tavaszi időjárásunk nem lesz, a tavaszi vetéssel is elmaradunk, mert igaerőnk nem győzi meg a munkát. Vetőmagja a gazdának nincs, s bár az állam kilátásba helyezte erdélyrészi kirendeltsége utján a segitséget, gazdáink kérni sem mernek, mert bár kedvezményes árral, de kész fizetést követel az állam, a kész fizetésre pedig nincs honnan vennie a költségeket.

Eladni valója már nincs, s a mi tetézi a csapásokat, a hitel források teljesen bezárultak: és ennek a bajnak enyhitésére sem mutatkozik kilátás, mert ez nem helyi vonatkozásu baj, világ conjuncturák eredménye, melyeknek kedvezőbbé való alakulására alig van kilátás.

A modern idők leghatalmasabb fegyvere, a pénz, mely normalis körülmények között csak a jövedelmezőséget keresi, ma ... politizál — s politizálása a tőkeszegény országokra, amilyen hazánk, catastrophalis jellegü terheket ró. Mert az ellenséges érzületü tőkegazdag népek, megfeledkezve a békésebb időkben kötött jó üzleteikről, elvonták tőlünk tőkéiket, s vagy a velük szövetséges népek gazdasági jóllétének emelésére forditják azt, vagy kiviszik exoticus országok kétes vállalataiba, csak hogy gyengitsék politikai ellenfeleiket, minket is, kik mint a hármas szövetség tagjainak egyike, akarva nem akarva ellenséges frontban állunk a hármas entent tagjaival, melynek tőkegazdag nemzetei a világhatalmi állását féltő angol, s a még mindig a revanchera gondoló franczia, tőkéik visszavonásával büntetnek azért, mert a világhatalmi elsőségért küzdő német birodalommal — az ő rivalisukkal — vagyunk politikai szövetségben.

Ha más bajunk nem volna, mint külpolitikai ellenfeleinkkel szemben védekezni, még csak volna kilátásunk a gazdasági helyzet javulására, de mikor azt látjuk, hogy a velünk egy uralkodói jogar alatt álló Ausztria népei, ha ezer kérdésben ellenségképen is viselkednek egymással szemben, mihelyt arról van szó, hogy minket támadhassanak akár politikai, akár gazdasági kérdésekben, egy emberként sorakoznak érdekeink ellen: a legnagyobb resignatioval sohajthatunk fel s constatálhatjuk, hogy ... „Megnehezült az idők járása felettünk" ! ...

Évtizedes küzdelmek folytak politikánkban e két fogalom körül: *közös vámterület ... önálló vámterület* ... A kik politikusaink közül a fokozatos megerősödésben bizva azt hirdették, hogy jövőnk csak az Ausztriával való közösségben biztositható, e megerősödés alapjainak megépithetése érdekében nem riadtak vissza közjogi engedmények adásával is erősiteni az összekötő kapcsot és mi az eredmény? ... Az ország legconservativebbnek hirdetett épületében, a Köztelek termeiben halljuk, azon osztály részéről hangoztatni az önálló vámterületre való törekvés jogosultságát, melyet eddig ugy ismertünk, mint a közösség symbolumát ... mert Ausztria kiméletlen iparpolitikájával, még halálos ellenségeinkkel is szivesen köt gazdasági szövetséget, szivesen adja meg azoknak azon gazdasági előnyöket, melyekre, az által hogy magas ipari vámokkal támogatjuk önmagunk ellen virágzó iparukat, mely a legutóbbi külkereskedelmi szerződések megkötése óta is hatalmas fellendülésnek örvend, mig a miénk csak vergődik, első sorban nekünk volna jogos igényünk, kik első sorban vagyunk drága iparczikkeiknek legbiztosabb fogyasztói.

Hosszu, áldozatokkal teljes, nehéz küzdelmek eredményeként sikerült 1907-ben a mezőgazdasági vámvédelem eszméjét külkereskedelmi szerződéseinkben érvényre juttatni, az azóta elmult néhány gazdasági év, jóllehet normalis termésü kevés volt közöttük, éreztette gazdáinkkal áldásos hatását,

amennyiben gazdasági terményeink ára emelkedett, bár megközelitőleg sem azon arányban, amily arányban emelkedtek a mezőgazdasági munkabérek, az iparczikkek árai, mégis a gazda megtalálhatta számitásait, s ime a letünt 1912-ik év egyik törvényhozási alkotása, — melynek megszületésénél ott bábáskodott a mi merkantil köreink által is támogatott az agrárvámok megváltoztatása iránti osztrák ipari törekvés. — a... Felhatalmazási törvény... fenyegetni látszik a nehéz fáradalmakkal kiküzdött mezőgazdasági vámok jövő fentarthatását.... E fenyegetés visszhangjaként harsant fel a gazdatársadalom körében — mely társadalom eddig a leghivebben kitartott a közös vámterület mellett — az önálló vámterületre való áttérés jelszava.

Az O. M. G. E. ujonnan megválasztott nagy tekintélyü elnöke Bujanovich Sándor mondja... „..Közös vámterület ha lehet... önálló vámterület ha kell"... „Azonban az ipar, különösen az osztrák ipar önzése és telhetetlensége határt nem ismer, felakarja használni az alkalmat arra, hogy a kiegyezés azon részein, melyek nekünk kedveznek, egyoldaluan rést üssön... mondja Darányi Ignácz ...mely osztrák törekvés magában véve nem volna oly veszedelmes, ha nem támaszkodhatnék, fájdalom, a külügyminiszteriumra, melynek bárhogy változzanak is vezetői, szerencsétlen vesszőparipája marad, hogy a Balkánon, a külpolitika hiányait és nehézségeit... tévedéseit mezőgazdasági concessiokkal egyenlitse ki és egy füst alatt a közjogunk értelmében közös miniszterium, közös lobogó alatt Ausztria külön érdekeit szolgálja.... Ezen veszedelmes törekvésekkel szemben azonban kötelesség csatasorban állani minden gazdasági egyesületnek, minden szövetkezetnek, minden gazdakörnek és minden egyes magyar gazdának is!" — „A közös vámterületnek csak addig van értelme a magyar földmivelő nép szempontjából, a mig azon belül biztositva látjuk termelésünk vámvédelmét. Mihelyt nem védi mezőgazdaságunkat a vámközösség, sokkal előnyösebb gazdatársadalmunkra nézve a gazdasági különválás Ausztriától" mondja a gazdaszövetség.

De nem folytatom tovább, az elmondottak bizonyitják azon állitásomat, hogy a közös és önálló vámterület kérdésében frontváltozás állott be, a mezőgazdasági termelés érdekeit féltő körök, melyek eddig a közös vámterület hivei voltak, készülnek az önálló vámterület harczos vezéreivé válni.

A mi szorosabban véve egyesületünk mult évi életét illeti, arra a következőket van szerencsém előterjeszteni.

Évközben két köz és tiz választmányi ülést tartottunk, melyeken 152. jkvi szám alatt hoztunk országos, vármegyei, községi jelentőségü, valamint egyeseket érdeklő gazdasági kérdésekben határozatokat. Ugy köz, mint választmányi üléseink mindig látogatottak voltak, a mi kétségtelen jele, hogy gazdatársadalmunk tudatában van az egyesülésben rejlő erőnek, a... „Segits magadon és az Isten is segit"... közmondásban rejlő igazságnak.

Felirattal fordultunk a magyar országgyülés képviselőházához a magyar föld megmentése érdekében teendő törvényes intézkedések létesitése ügyében, a földmivelésügyi és pénzügyminiszteriumokhoz a korcsmáknak vasárnapon át való zárva tartása, a kereskedelemügyi miniszteriumhoz az inséges évre való tekintetből gabonaneműek és takarmányok szállitási kedvezménye tárgyában, kérelmeztünk az állami csemetekertnek Székelyudvarhelyt való meghagyása, a Lántzky-féle legelő megvásárlására adandó államsegély, Farkaslaka községben egy minta gazdaság felállitása, kiállitási jutalmak adományozása, fajbaromfiaknak vármegyénk tenyésztőitől való bevásárlása és kiosztása, kincstári korpa engedélyezése, az egyesületnek más irányban való segélyezése ügyében.

Az Erdélyrészi Kirendeltségtől engedélyt kértünk 50 drb mangalicza tenyész kocza beszerzése és államsegélylyel közép birtokos gazdák közt való kiosztására, a szász gazdasági egyesület által rendezett brassói tenyész állatkiállitás tanulmányozhatására kis gazdák uti költségeire segélyt, folyamodtunk az ingyenes jogsegély intézményének kiterjesztése, Székelykereszturott egy ily czélu jogvédő iroda létesitése, a szüzgulya segélyezése, téli gazdasági előadások rendezési költségeinek adományozása, kisorolt kincstári kanczáknak kisgazdák között való kedvezményes áron való kiosztása ügyében.

A vármegye több izben kért véleményt egyesületünktől különböző gazdaságügyi kérdésekben: Farkaslaka, Homoródszentmárton uj vásár engedélyezése iránti ügyében, Székelyudvarhely és Oklánd helypénz és behozatali illetéket szabályozó szabályrendelet tervezete, Árvátfalva község faiskolája, Bikafalva községnek nyugati fajta bikának a köztenyészetbe való behozhatása czéljából beadott kérvénye ügyében, intézkedést kértünk Székelykeresztur vásárterének rendezése tárgyában, az adókivető bizottságba oly szakértő gazda kinevezését kértük, aki az uj adózási törvények szövevényei között a gazdákat támogatni tudja, kértük az árvizek által sujtott községek adóbehajtásának enyhébb lefolytatását, lépéseket tettünk a különböző községekben a földadó bérletek kipuhatolására.

Elintéztük a különböző társintézetek megkeresését, adatokat szolgáltattunk az alispáni jelentéshez, Gazdasági Egyesületek Országos Követségének évkönyvébez, a cs. és k. valamint a honvéd élelmezési raktár parancsnokságok megkeresésére adatokat szolgáltattunk a vármegye széna, szalma, zab és rozstermésről, a termelőkről. Községekkel, birtokosságokkal, egyesekkel leveleztünk, köz és magánérdekü gazdasági kérdésekben; a földmivelésügyi miniszterium fontosabb leiratait hivatalos lapunk utján birdettük.

Az erdélyrészi Kirendeltség anyagi támogatása mellett részt vettük népünk gazdasági ismeretei fokozásának munkájában; 30 községben 60 előadást tartottunk, mely előadások körében törvény és rendeletek, köz és állategészségügyi intézkedések ismertetését az állattenyésztést, föld mivelést érdeklő szakkérdések fejtegetését vettük fel.

Felelős szerkesztő: BECSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Csak azoknak a cigarettázóknak
a kik egészségükre való tekintettől nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel többet kiadni:

Clubspecialité

120 lap 20 fillér
70 " 12 "
1 doboz (100) hüvely 70 "

Orvosi tanácsra a hüvelyek és lapocskák bronz- és szinnyomás valamint zsiradék/: ugynevezett Ambrénélkül vannak, de minden lapocskában és hüvelyben benne van viznyomással a védjegy és a gyáros aláirása „Modiano".

Főraktár Sterba Ödön m. kir. dohány-nagyárudájában.

Bérbeadó földek.

A bethlenfalvi szélben fekvö 3 darabból álló mintegy 5 holdat kitevö szántó és kaszálló bérbeadó. Értekezhetni özv. Kandó Mózesné tulajdonossal Kossuth-utcza 34.

Bükk mű és tüzi faeladási hirdetmény.

A siklódi közbirtokosság (Udvarhelyvármegye) tulajdonát képező erdőbirtok „A" ü. o. 15. 19. és 23. részletein 65. 7. és „D" ü. oszt. 1. 2. 3 részletein 30. k. hold terület részen szél által kidöntött 10014 darab bükk fakészlete, mely 10226.5 m^3 849.6 drb. müfára és 9376.9 m^3 tüzifára becsültetett Siklód községházánál **1913 évi márczius ho 17-én** délelőtt 11 órakor tartandó zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános, szóbeli árverésen a legtöbbet igérőnek elfog adatni

Kikiáltási ár: 16039 azaz tizenhatezerharminczkilencz korona.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 (tiz) %-a.

Részletes becslési és árverezési feltételek székelykereszturi m. kir. járási erdőgondnokságnál és alulirottnál találhatók.

Siklód 1913 február hó 3-án.

Szilveszter Péter, b. elnök.

Emeleti lakás kiadó.
Árpád-utcza 3 szám.

Szám: 12200—1912. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, miszerint Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Gál János utóda bej. czég végrehajtatónak Kiss József kereskedő székelyudvarhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 596 K 14 fill. tőke, ennek 1910. évi október hó 16-ik napjától járó 6% kamatai, 59 korona 40 fillér eddigi s még a jelen kérésért 31 koronában megállapitott, valamint a még felmerülhető költségeknek kielégitése végett az 1881. évi XL. t. cz. 144. § a alapján a 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. tör·vényszék területén levő és a felsőboldogfalvi 97 sz tjkvben A† 331 faház, 332/2 kert 33/40-ed része 30 K, a felsőboldogfalvi 606 sz. tjkvben az 1095/600849 rész közös erdő és legelő 9/10-ed rézze 3 K, a felsőboldogfalvi 645 sz tjkvben foglalt közös erdő és legelő 548/600849 rész 1/2 ed része 2 K kikiáltási árban az 1913. évi **február hó 27-ik** napjának d. e. 9 órájakor Felsőboldogfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Székelyudvarhely. 1912. deczember 18-án.

Mihály János, s. k., kir. tvszki biró.

Eladó telek. Szombatfalva városmalomhoz vezető utja mellett egy bekeritett puszta telek egészben vagy parczellázva szabad kézből eladó. Épitkezésre igen alkalmas. Czim a kiadóhivatalban.

Sz. 504—913. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, miszerint Erdélyrészi takarékpénztárnak Záloglevél intézete medgyesi végrehajtatónak, Dr. Kassay F. István ügyvéd ügygondnok által képviselt Vladar Ferencz és neje végrehajtást szenvedő elleni 7526 kor. 91 fillér tőke követelés iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §-sa alapján és a 146 §-sa értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a Vladár Ferenczné szül. Huszár Juliánnának a szombatfalvi 465 sz. tjkvben A † 175/2/c/1 hrsz. kőházbóli felerész jutalékára 2200 K kikiáltási árban az 1913. évi **márczius hó 18 ik napjának** d. e. 11 órájakor a kir törvenyszék tkvi hatóságának árverező szobájában (földszint 39. sz. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Székelyudvarhely. 1913. január hó 13-án.

Mihály János, kir. tvszki biró.

Erdélyi vevőink kényelmére
Brassóban, Kapu-u. 60. sz. a.
nagyobb szabsu
fiók üzletet
létesitettünk.
Butorszükségletét mielőtt fedezné, tekintse meg raktárunkat, miután cégünk egész Erdélyben a legversenyképesebb és legnagyobb raktár felett rendelkezik.
Székely és Réti
butorgyárosok
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 47. — Brassó, Kapu-utcza 60.
Hitelképes egyéneknek árfelemelés nélkül részletfizetésre is

Szám: 79—1913. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az udvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 146/p. sz. végzése következtében Dr. Hinléder Fels Ákos ügyvéd által képviselt Misselbacher S. segesvári czég javára 674 K. 71 f hátrálék s jár. erejéig 1913. évi junius hó 21 én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt 3102 K.-ra becsült következő ingóságok. u. m.: lovak, csikó, szekerek, széna, sarju, zab, buza és áruczikk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az okládi kir. járásbiróság 1913. évi V. 24/2. számu végzése folytán 674 K. 71 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi decz. hó 2-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 164 K 20 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig, Lövétén alperesnél leendő megtartására 1913. évi **februar hó 26-ik** napjának d. e. 10 órája határidőül kitüztik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t. cz. 107. és 108 § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Okländ, 1913. évi februar hó 4-én.

Pollák Ignácz, kir. bir. végrehajtó.

Szám: 60—1913. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz 102 § a értelmében ezennel közhirré teszi; hogy az oklándi kir. járásbiróságnak 1912. évi Sp. I. 678/1, 679/1 680/1 számu végzése következtében Dr. Hinléder Fels Ernő ügyvéd által képviselt Misselbacher S. segesvári czég javára 20, 157, 379 K 94 fill. s jár. erejéig 1913. évi január hó 10 én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 2732 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 ló 2 csikó, szekerek, széna, zab, buza és áruczikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen az oklándi kir. járásbiróság 1913-ik évi V. 3/1. V. 4/1. V. 5/1. számu végzése folytán 649 K 02 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi szept. hó 17. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 116 K. 92 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig, Lövétén alperesnél leendő megtartására 1913 évi **februar hó 26-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükségesetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő igóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árvezés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt, Okländ, 1913. februar 2.

Pollák Ignácz, kir. bir. végrehajtó.

Egy okos fej

minden alkalommal

Dr. OETKER-féle vanilin-czukor à 12 f.

használ a drága vaniliacső helyett.

Ez a legjobb füszer tészták, kakaó és tea, csokoládé és krémek, kuglupf és mártások, tejszin, pudding és torták részére :: ::

Finom vagy czukorporral keverve mindennemü tészta behintésére páratlan és rendkivül kiadós, igy kuglupf, fánk, császármorzsa stb.

1 csomag á 12 f., pótol 2-3 csövet.

Mindenütt kapható millió recepttel.

Tészták sütéséhez csak a valódi Dr. Oetker sütőpor 12 f. használandó.

Feltünő olcsó árak!

6 szem. étkező készlet	15	K-tól feljebb
12 szem. étkező készlet	30	„ „
6 szem. teás készlet	7	„ „
6 szem. kávés készlet	7	„ „
Mosdókészletek	10	„ „
Függő lámpák	5	„ „
6 szem. vizes készlet	3	„ „

Valamint itt föl nem sorolható minden nemü üveg, porczellán, lámpa, képek, tükrök, házi és vendéglői berendezesek, sport- és utazóczikkek, chinaezüst-árnk és gyerek-játékok olcsó árban kaphatók:

DRAGOMÁN-czégnél

Székelyudvarhelyen.

Villamos izzótestek:

Fémszálas 2 kor Szénszálas 70 fillér.

Kiadó vendéglő.

Székelyudvarhelyen a „Szarvas" czimü vendéglő és szálloda több vendégszobával, nagy beszálló udvarral, mellékhelyiségekkel, hozzátartozó bolt helyiséggel f. évi április hó 24-étől 6 évi időtartamra bérbeadó, esetleg kedvező fizetési feltetelek mellett eladó.

Értekezni lehet a városi tanács iktató hivatalában Benedek Béla tulajdonossal.

Cs. és kir. udvari szállitók

Legolcsóbb BUTOR bevásárlási forrás!

Erdély legnagyobb butorgyára

Mestitz Mihály és Fiai

Marosvásárhely, Széchenyi tér 41. sz. **Kolozsvárt,** Unió utcza 7. sz.

Csakis kitünő árukat hoz forgalomba s azokért a legmesszebb menő jótállást vállalja.

Hitelképes egyéneknek árfelemelés nélkül **részletre.**

Menyasszonyi kelengyék nagy választékban

Fűrészgyárunkban mindennemü épületfa, deszka, léc, zsidely és elsőrendü tölgyfaparkett olcsón kapható.

Vidéken meghivásra bemutatjuk gazdag mintagyüjteményünket.

Eladó széna és sarju

Kovács Domokosnál, Szentimre-utcza 56.

Földbérlet. A Budváralja dülőben 30 kat. hold területü földbirtok (szántó és kaszáló) f. évi **április 24-től kezdődőleg hat évre** bérbeadó Czim a kiadóhivatalban.

Köhögés, reketség és hurut

ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefű czukorkánál.

Vásárlásnál azonban **vigyázzunk** és határozottan **Réthy-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van

Az eredetinek minden darabján rajta van a **RÉTHY név.**

1 dobozt 60 fil. Nagy doboz 1 K. Mindenütt kapható,

Csak Réthy-félét fogadjanak el.

Csak 50 kor.

1 garnitur elegáns ebédlőkészlet az alábbi összeállitásban:

36	darab	lapos tányér
12	„	mély tányér
12	„	csemegés tányér
2	„	leves csésze
2	„	mártás csésze
2	„	mártás csésze alj
2	„	pecsenyés tál
2	„	kompótos tál
2	„	zöldséges tál
2	„	tésztás tál
2	„	sótartó

Finomabb ebédlőkészletek, teás, kávés, feketés készletek és üvegáruk nagyválasztékban legolcsóbb árban kaphatók

Márk Testvérek

kereskedésében (Deák-tér 14. szám)

Első varrógépraktár!

Dus választéku s a legkiválóbb készitményü

korcsolyák, varrógépek, rodlik, vadászfegyverek

elsőgyártmányu szakmába vágó jól berendezett vaskereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése

Székelyudvarhelyt. **Fióküzlet: Székelykeresztur.**

Ujdonság!

Felhivom a n. é. közönség becses figyelmét, hogy malmomban erősebb erőátvitel segélyével egy egészen uj örlési rendszert állitottam be, mely örlésnél sokkal kevesebb korpát kapunk, mig a lisztmennyiség szebb és joval gyarapodik. Tapasztaltam, hogy mult évi termésünknek az idő behatásától sok korpája van s ennek redukálása inditott fenti uj örleményt kiadására.

Egyben tekintettel szük termésünkre, a rossz viszonyokra és a beláthatatlan jövőre, az örlő közönség figyelmébe ajánlom az árpát rozzsal való összeörlésre, melyből igen jó kenyér liszt lesz. Az elkésett vetések árpa és rozs termés előre láthatólag sok lesz, s **fötörekvésem ezután is az lesz, hogy a gyengébb gabonákból is jó lisztet állitsak elő.**

Ennek példaképül felemlitem Csikvármegye és környékéről jövőket, kik naponta 6—7 szekér rozs és árpával 50—60 klm. távolságról keresik fel malmomat s örleményeikkel a legnagyobb megelégedéssel távoznak.

Gyorsan megy az örlés, sokà várakozni nem kell.

Vagyok a n. é. közönségnek teljes tisztelettel:

FÁBIÁN JÓZSEF

malomtulajdonos.

A Kremenezky

Metallum

fémszálas izzólámpa nem törékeny és sokáig ég.

Kapható:

Márk Testvérek

füszer és csemegeüzletében Székelyudvarhelyen.

FIGYELEM!

Üzlet átalakitás miatt

raktáraimban levő összes férfi és női divatáru czikkek, kész ruhák, czipők, fehérnemüek, kalapok, teritők, függönyök stb árait tetemesen leszállitottam s igy ritka alkalmu olcsó bevásárláshoz módot nyujtok a mélyen tisztelt vevő közönségnek. Ezen alkalmat tessék most felhasználni.

Székelyudvarhely, 1912. november 15-én.

Tisztelettel

Szenkovits János

utóda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

Hirsch Rudolf divatáru üzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utcza 25. szám.

Állandó nagyválaszték elegáns szabásu kész férfi és fiuöltönyökben, átmeneti kabátok, czipők, kalapok, fehérnemüekben

Kész női és leányka kabátok, aljak, pongyolák, selyem és mosó bluzok. Női len- és vászon fehérnemüek, harisnyák és kesztyük.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását és támogatását kéri kiváló tisztelettel **HIRSCH RUDOLF.**

Védjegy: „Horgony".

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótolva egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, ásznál és meghülésekné.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üvegot fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz", Prágában, Elisabethstrasse 5 szám.

Kőbányai sör!!

A legjobb hirnevü DREHER-féle ‚Korona' és ‚Dupla márciusi sör'

Első Magyar Részvény Sörfőzde „Udvari" és „Goliát Maláta sör"

kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében

Rösler és Gábor czégnél

Székelyudvarhelyt és Székelykeresztúron.

Vidéki és helybeli megrendelések hordók és naponta frissen töltött palaczkokban pontosan lesznek eszközölve.

Szolid és pontos kiszolgálás.

GYÖNYÖRÜ, MARADANDÓ ÉRTÉKÜ ARANY és EZÜST AJÁNDÉKTÁRGYAK

beszerezhetők

ISZÁKOVITS BERNÁT MŰÓRAS ÉS ÉKSZERÉSZNÉL

Székelyudvarhelyt, Deák-tér 12. sz. (Pénzügyi palota mellett)

hol a legjobb és legszebb kivitelben kaphatók eredeti *OMEGA, SCHAFFHAUSEN és CHRONOMETRE* inga és zsebórák, arany és ezüst ékszerek, *gyürük, nyakékek, lánczok, brilliáns gyürük és függők. Ezüst és alpacca disztárgyak. Ezüst evőeszközök, domborművek, jardinierek, állványok, kompotos tálak, kávés és teáskészletek*

Szemüvegek és mindenféle optikai szerek.

Mindenféle javitásokat elvállalok és azonnal pontosan eszközlök.

Koczkázat kizárva. Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Hallotta-e már?

Egész világ beszél róla, hogy az eredeti

Pfaff varrógépek

utolérhetetlen minőségü könnyü, zajtalan varrásra és harisnyafoltozásra egyformán alkalmasak. Egyedárusitás és főraktár.

Egyben felhivom a n. é. közönség b. figyelmét jól berendezett

Vas-, szerszám- és konyhafelszerelési

üzletemre, melyekből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napi árban számitom. — Szives pártfogást kér mély tisztelettel

ENGLER JÓZSEF.

Kitünő minőségü és legmagasabb szilárdságu PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSÓ

(Kugler és Társai.) — Itt helyben kapható: Rösler és Gábor czégnél.